

kunnen zien, maar te vergeefs. Was de huisdeur open, dan snelde hij naar de rivier snuffelde overal rond, om het spoor van zijn baas te vinden of te ruiken. Eindelijk kan hij zich niet langer bedwingen. Zijne aanhankelijkheid aan den predikant is zoo groot, dat hij geen gevaar voor zijn leven

ziet. Hij springt in de rivier, zwemt flink door, maar.... daar slaan hem de hooge golven terug. Toch houdt hij vol, zoolang tot hij ten laatste onderzinkt en verdrinkt.

Dominé had zijn trouwsten vriend verloren.

BIJ EEN ONWEDER.

't Was zeer warm, bijna niet om uit te houden in de kamer.

Waarom dan niet naar buiten gegaan? Het is des zomers toch altijd buiten veel frischer, dan in huis, in de benauwde kamer!

Ja, dat is zoo. Maar ziet gij dan die zwarte lucht niet? Die donkere, onheilspellende wolken, waar langs enkele witte wolken drijven of tegen elkander in schuiven?

Er is een onweder op til.

Daar bliksemt het al en ..... hoor eens hoe het dondert!

Moeder heeft de kinderen, die buiten speelden of in den tuin rondliepen, in huis geroepen. Vader is in zijne werkplaats, en grootmoeder heeft zich in den donkersten hoek van het vertrek verborgen en houdt een tip van haar boezelaar voor den mond. De oude vrouw is angstig.

Er zijn meer menschen, die benauwd en bevreesd zijn bij een onweder. Zij verbergen zich zelfs in een kast of in den kelder, meenende dat zij daar veiliger zijn dan in de huiskamer. Ontroering heeft velen hunner aangegrepen, gedachtig zijnde dat het de Stem des Heeren is die zich doet hooren.

De kinderen staan om moeders stoel heen en luisteren naar 't geen verteld wordt. Moeder is niet zoo bevreesd als grootmoeder, maar toch, voorzichtig te zijn is goed. Het beste is echter op God te vertrouwen, die ons ook bij het zwaarste onweder behoeden kan, zegt moeder.

Het onweder drijft zachtjes voorbij. De lucht wordt helderder. Nog een enkele slag wordt gehoord, maar heel-heel in de verte. Nu zet moeder deur en venster open en de

frissche lucht dringt naar binnen. Hoe heerlijk is het nu buiten! De kinderen haasten zich naar den tuin en worden verwelkomd door het gezang van de vogels, die zich ook onder het onweder verborgen hadden gehouden.

Een half uur later komt oom eens kijken, hoe de familie het maakt. Oom is onderwijzer, en omringd als hij wordt van de kinderen, wil hij gaarne hunne vragen beantwoorden.

Hoe ontstaan de bliksemstralen?

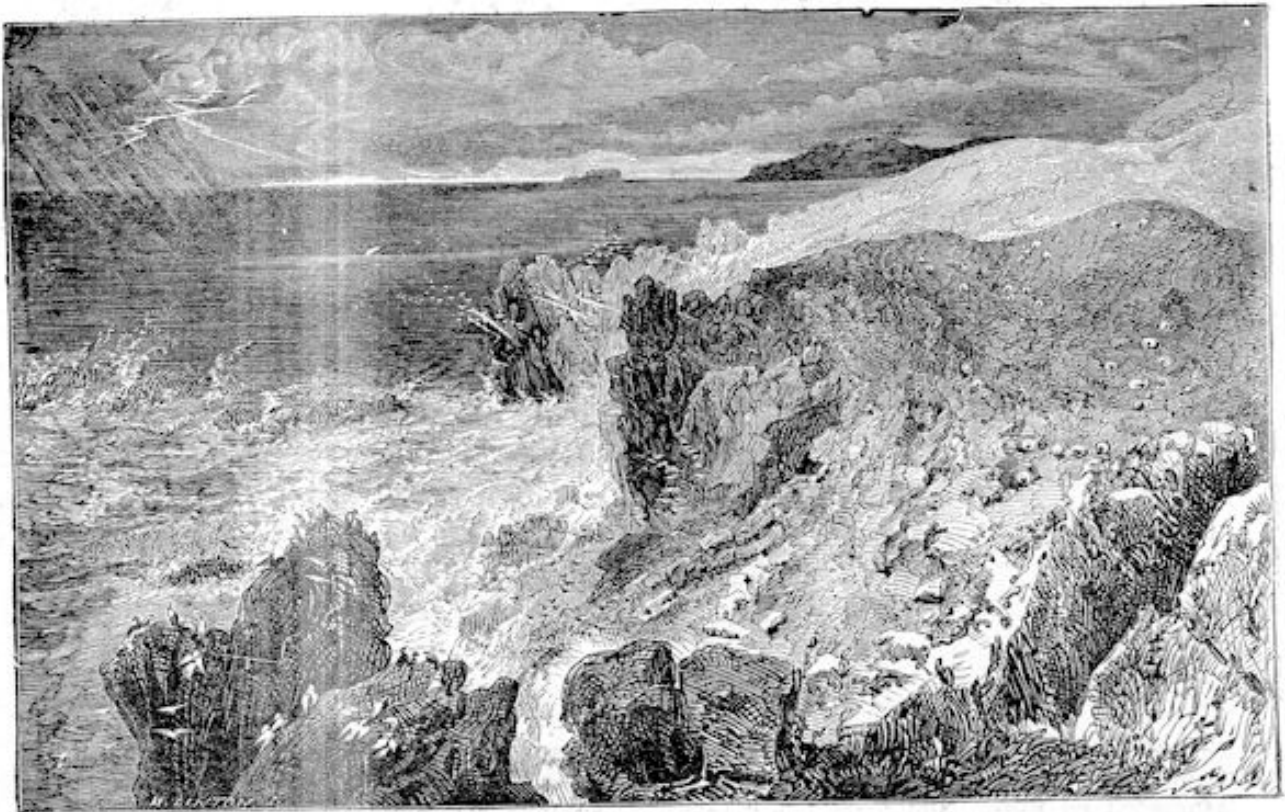
Waardoor ontstaat die rommelende donder?

En nu zegt oom ongeveer het volgende:

»Ik zou er mij van af kunnen maken met eenvoudig te zeggen: »Het is de Heer die alles maakt en ook den bliksem en den donder te voorschijn roept. Maar daar mede stelt zich de mensch niet tevreden. Hij ziet den bliksem, hij hoort den donder en wil gaarne weten *hoe* en *waardoor* God het doet bliksemen en donderen. Met andere woorden: hoe een onweder ontstaat. In vroegere eeuwen kon men hierop geen volledig antwoord geven, omdat de kennis van de krachten, die God in de natuur gelegd heeft, nog zeer gering was. Maar de mensch heeft niet gerust voordat hij enkelen dier verborgen krachten kende, en zoo is hij dan ook te weten gekomen, dat er zoowel in de lucht als op de aarde eene kracht is, die *electriciteit* genoemd wordt. Die kracht zit in vele stoffen en voorwerpen en kunt ge zelf te voorschijn roepen door bijvoorbeeld, met een stukje barnsteen of lak sterk over laken te wrijven. Voorts heeft men ontdekt, dat er twee soorten van electriciteiten zijn, die men naar hare werking

noemt de *negatieve* en de *positieve*. Zij verschillen wel in hare werking zeer van elkander, maar zijn toch elkander niet vreemd en hebben wederkeerige neiging tot elkander. Gij kunt ze het best vergelijken met twee broeders van 't zelfde huis, die bij elkander behooren, maar zeer onderscheiden zijn in karakter, aanleg en vermogens. Merkwaardig

rommel, dat wij donder noemen. Maar dit vindt niet slechts, — volgens sommige natuurkundigen, — in de lucht plaats. Het schijnt bewezen te zijn, dat er ook electriciteit op de oppervlakte der aarde huist, en wel eene negatieve, die zoodra zij eene positieve electriciteit in de wolken waarneemt, zich verheft en aldus ook een onweder doet ontstaan.

is het dat de eene broeder zich gaarne terughoudt en de andere daarentegen hem graag bezoekt. Om duidelijker te spreken: de positieve electriciteit zoekt altijd de negatieve op, en de negatieve schijnt niet op haar gemak te zijn, als de positieve niet bij haar is.

Deze beide krachten nu houden zich schuil in de wolken, en zoodra de eene de andere ook maar van verre bespeurt, rent zij op haar los en . . . , op 't zelfde oogenblik dat zij elkander ontmoeten of tegen elkander bonzen, ontstaat er door hare wrijving een bliksemstraal, spoedig gevolgd door een ge-

Wanneer gij een bliksemstraal in de lucht ziet, zult gij wel bemerkt hebben, dat deze ontzaglijk snel door de wolken, — dikwijls zig-zag, — heenschiet, en de natuurkundigen hebben het uitgerekend, dat een bliksemstraal slechts ééne seconde noodig heeft, om een afstand van 60.000 mijlen te doorklieven. Zulk een bliksemstraal is dus electrisch vuur en in staat brand te veroorzaken, dikke boomen te splijten en mensch en dier te doden. Het is dan ook niet voorzichtig bij onweder onder boomen te schuilen, daar deze gemakkelijk door een bliksemstraal kunnen getroffen worden.

Gij weet dus nu hoe de bliksem ontstaat en nu wil ik u nog even eene verklaring geven van den donder. Deze heeft plaats door eene sterke trilling der wolken, welke trilling door de snelle en hevige beweging van den bliksem wordt veroorzaakt. Het geratel van den donder kan soms zeer lang aanhouden, vooral als er vele zware wolken zijn, die zijn geluid doen weerkaatsen. Is het onweer ver van ons af, dan hooren wij dezen donder veel later dan dat wij den bliksem zien flikkeren, en wel hierdoor, omdat het licht spoediger ons oog kon bereiken, dan het geluid ons oor. Gij hebt wel eens, in de verte, iemand gezien, bezig met hout te hakken. Daarbij zult gij opgemerkt hebben, dat gij eerst zaagt hoe de man den arm ophief en eerst daarna hoordet gij den slag. Heel anders is het, als gij er vlak bij staat: dan ziet en hoort gij bijna tegelijk de beweging en den slag. Dit kunt gij in toepassing brengen bij een onweder. Wanneer het bliksemt, en gij kunt dan, langzaam, tot

50 tellen, dan is dit een bewijs, dat het onweder minstens vier uren van u af is. Dondert het reeds nadat gij tot 20 hebt geteld, dan is het veel dichterbij, en blijft er geen oogenblik voor u over om te tellen, dan is het onweder vlak boven uw hoofd.

Nog iets.

Er is een soort van onweder, dat wij weerlicht noemen, maar dat op zulk een grooten afstand van ons is, dat wij wel het licht zien, doch den donder niet hooren kunnen.

Hiermede eindigde Ooms verklaring van het onweder. Of moeder en de kinderen het goed begrepen hebben, weet ik niet. Misschien waren de woorden: positieve en negatieve electriciteit hun wat te hoog.

Grootmoeder althans heeft er niets van begrepen. Zij was ook nog te angstig om er over na te denken.

Dan moet gij het maar doen in hare plaats.

WIE DROEG DE SCHULD?

EENE KLEINE VERTELLING.

In een gezin waar de moeder ontbreekt, en waar de vader wegens zijne vele werkzaamheden en reizen niet instaat is het onderwijs en de opvoeding zijner kinderen nauwkeurig na te gaan, rust veelal de zorg voor de huishouding en het toezicht op de kinderen op de oudste dochter. Is deze nu een meisje, dat hare roeping verstaat en gelooft, dat zij niet slechts aan God, maar ook aan haren vader, ja aan allen die haar omgeven, verantwoording schuldig is van haar doen en laten, dan zal zij zelve er de beste vruchten van plukken. Maar is zij hierin nalatig, zoekt zij meer zich zelve dan de bevordering van het geluk der aan hare zorg toevertrouwde kinderen, dan leert het de ondervinding, dat menig kind uit zulk een gezin niet tot zijn recht komt.

Ik wil u slechts één voorbeeld uit velen voor oogen stellen.

Suzanna zat in de tuinkamer. Zij had haar morgentaak verricht, en begeerig zijnde naar den afloop van de geschiedenis in het boek, dat zij uit een leesbibliotheek had gehaald, was zij in een gemakkelijken stoel gaan zitten, om het slot van het verhaal te lezen. Juist in het oogenblik, dat zij aan een zeer boeiend gedeelte is genaderd, komt Frits de kamer in.

Frits is veertien jaren oud, een flinke, levendige jongen met veel liefhebberij voor muziek en die al zeer aardig de viool weet te bespelen, waarbij hem zijne oudste zuster nu en dan op de piano accompagneert.

„Suze,” zegt hij, haastig op haar toeloo- pend en haar een rol muziek voorhoudend,